

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 8. 2015, č. j. 9 A 111/2015 – 9,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 4. 8. 2015, č. j. 9 A 111/2015 – 9, přiznal žalobci (dále jen „stěžovatel“) částečné osvobození od soudních poplatků v rozsahu 90 % výše poplatku, takže jeho poplatková povinnost spojená s řízením o žalobě činila 200 Kč. V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že stěžovatelovy majetkové poměry nepostačují k zaplacení soudního poplatku ve výši 2.000 Kč. Aby však mohl být zcela osvobozen od jeho placení, musely by pro to existovat zvlášť závažné důvody, které však městský soud neshledal. Při rozhodování vzal v úvahu množství evidovaných žalob stěžovatele, odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu týkající se jeho osoby (např. usnesení ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012 - 22, a rozsudek ze dne 10. 5. 2012, č. j. 9 Aps 2/2012 - 15) a usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2011, sp. zn. I. ÚS 3124/10, a zdůraznil, že právě v případě stěžovatele má regulativní funkce soudních poplatků zvláštní význam, a to vzhledem k rozsahu a způsobu vedení jeho sporů.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, která obsahuje kromě četných invektiv jednak námitky týkající se věcného posouzení důvodnosti podané žaloby, jež však Nejvyšší správní soud nemůže v tomto řízení posoudit, a jednak námitky směřující proti částečnému osvobození od soudních poplatků. Konkrétně stěžovatel uvedl, že pokud procesní řád stanoví, že soud může osvobodit zcela pouze

výjimečně, tak zákon nepočítá s osvobozením jen „celkově“. Odkazy městského soudu na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu týkající se jeho osoby nemohou odůvodnit pouhé částečné osvobození. V tomto ohledu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, č. j. 1 As 54/2010 - 29. Soudní poplatek ve výši 200 Kč označil za vyměřený v zákonem nestanovené výši, jelikož ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. nedává předsedovi senátu kompetenci měnit výši soudního poplatku, nýbrž přiznat osvobození od poplatků zčásti či zcela. Pro podporu svých argumentů odkázal na důvodovou zprávu k záměru novely týkající se ust. § 138 o. s. ř., resp. ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. Dále uvedl, že soudní poplatek ve výši 200 Kč nelze považovat za spíše symbolický, jelikož se jedná o ekvivalent výdajů osoby v hmotné nouzi na 3 až 6 dnů. Dále zpochybnil postup městského soudu v tom ohledu, že o žádosti bylo rozhodnuto v den jejího podání.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Povinnost zaplatit poplatek má stěžovatel jen tehdy, směřuje-li kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé nebo o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností (srv. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19). Ve vztahu k podmínce ve smyslu ust. § 105 odst. 2 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. rozsudky ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 - 22, ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 As 64/2012 - 14, ze dne 1. 7. 2015, č. j. 1 As 7/2015 - 37, či ze dne 10. 7. 2014, č. j. 7 As 47/2014 - 22.

Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda byly v řízení o žalobě u stěžovatele splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Otázkou podmínek pro osvobození od soudních poplatků ve vztahu ke stěžovateli se v obdobné věci již Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 1. 7. 2015, č. j. 1 As 7/2015 - 37, od kterého neshledal důvod se odchýlit.

Předpoklady pro osvobození od soudních poplatků soudem jsou upraveny v ust. § 36 odst. 3 s. ř. s., podle něhož účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno.

Zcela namísto městský soud zdůraznil, že s účinností od 1. 1. 2012 došlo zákonem č. 303/2011 Sb. k úpravě pravomoci soudu přiznat osvobození od soudních poplatků obsažené v ust. § 36 odst. 3 s. ř. s. Nyní lze zásadně přiznávat pouze částečné osvobození od soudních poplatků. Úplné osvobození od soudních poplatků je možné přiznat pouze výjimečně ze zvlášť závažných důvodů.

pokračování

Podle Nejvyššího správního soudu dospěl městský soud ke správnému závěru, že majetkové poměry stěžovatele odůvodňují osvobození od soudního poplatku. Tato skutečnost však bez dalšího nevede k úplnému osvobození od soudních poplatků. Nemajetnost nemůže být bez dalšího důvodem, aby se nemajetná osoba mohla bez jakýchkoliv omezení realizovat v podávání četných podání k soudu (srv. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, publ. pod č. 2601/2011 Sb. NSS, ze dne 26. 7. 2013, č. j. 5 As 41/2013 - 15, a ze dne 12. 7. 2012, č. j. 5 As 10/2012 - 26). Nejvyšší správní soud se rovněž ztotožnil se závěrem městského soudu, že u stěžovatele neexistují zvlášť závažné důvody pro úplné osvobození od soudních poplatků, zejména pak s ohledem na množství a způsob vedených sporů u různých soudů. Městský soud proto postupoval v souladu se zákonem, když stěžovateli přiznal osvobození od soudních poplatků ve výši 90 %.

Názor stěžovatele, který osvobozením „z části“ rozumí osvobození od některých poplatků a nikoli stanovení jeho výše, je nesprávný. Částečné osvobození, slovy zákona „zčásti osvobozen“, totiž znamená osvobození od části poplatku, tedy de facto snížení jeho výše. K tomu lze odkázat na rozsudek ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 As 75/2013 - 17, v němž Nejvyšší správní soud uvedl, že *„v otázkách částečného osvobození od soudních poplatků bude již z povahy věci vždy přítomna jistá míra uvážení toho kterého předsedy senátu. Udrží-li se toto uvážení v zákonných mezích a bude odpovídat skutkovým okolnostem (zde sociální situaci žadatelky), nemůže být samo užití soudcovského uvážení důvodem pro zrušení přijatého usnesení o osvobození od soudních poplatků Nejvyšším správním soudem“*. Vzhledem k tomu, že v daném případě se městský soud dostatečně zabýval konkrétní výši příjmů stěžovatele ve vztahu k výši vyměřené poplatkové povinnosti, nejednalo se o libovůli, jak namítá stěžovatel. Městský soud posoudil konkrétní okolnosti případu a vhodnými odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu podpořil své závěry. Nejednalo se tedy o mechanické rozhodování, při němž by nebyly zváženy okolnosti konkrétní projednávané věci. Odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, č. j. 1 As 54/2010 - 29, proto není přílehlavý. Rovněž jeho odkaz na důvodovou zprávu k záměru novely týkající se ust. § 138 o. s. ř., resp. ust. § 36 odst. 3 s. ř. s., není relevantní.

Stěžovatel rovněž vyslovil nesouhlas s tím, že výše poplatkové povinnosti, tj. 200 Kč, byla symbolická. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že posouzení otázky, zda je výše takové poplatkové povinnosti symbolická či nikoliv nehraje při posouzení důvodnosti stěžovatelovy kasační stížnosti roli. Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěry městského soudu, který stěžovateli uložil uhradit předmětný poplatek za řízení o žalobě, přičemž na tomto závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že městský soud tuto částku označil za symbolickou.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále uvedl, že postup městského soudu, který rozhodl o žádosti v den jejího podání, byl chybný. Ze soudního spisu vyplývá, že žádost o osvobození od soudního poplatku byla doručena městskému soudu dne 30. 6. 2015 a městský soud o ní rozhodl napadeným usnesením dne 4. 8. 2015. Nejvyšší správní soud neshledal v tomto postupu městského soudu žádné vady.

Z výše uvedených důvodů není kasační stížnost důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud podle ust. § 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje § 109 odst. 2 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a ministerstvu spravedlnosti žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. října 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu